

OPINIONS

Nº 119 - any 2020

La vida: origen, present i futur

Cada matí quan ens llevem disposats a començar un nou dia, passem una estona davant el mirall per dur a terme la higiene personal corresponent. Mentre seguim aquesta rutina i tot mirant-nos al mirall pensem que les arrugues que veiem són degudes al fet que no hem descansat prou bé i... potser sí. Però, alguna hi deu haver, fruit del pas dels anys.

L'origen: Hi ha un error generalitzat en creure que només un tipus d'home va habitar la terra des del seu principi. Els estudis han demostrat que, al món, hi van viure simultàniament en llocs diferents, almenys sis tipus diversos de mascles i femelles, que seguiren camins evolutius distints fins a arribar a ser bípedes (capacitat de mantenir-se drets i caminar sobre les extremitats inferiors) i homínids (semblants a l'ésser humà).

La majoria dels experts coincideixen en afirmar que, l'origen d'aquests bípedes, va tenir lloc al continent afroasiàtic entre 5,5 i 7 milions d'anys, però, les restes més antigues que s'han trobat tenen aproximadament 195.000 anys i procedeixen d'Etiòpia (Àfrica).

Fa seixanta mil anys, després d'un gran període de sequera que afectà una gran part del continent africà, els homínids emigraren cap a l'Àrabia i la major part d'Euràsia. La sorpresa va ser que, en arribar a aquells indrets, trobaren que ja estaven habitats per altres homínids.

Amb el temps, la curiositat per veure si hi havia alguna cosa més enllà d'on vivien va fer que, malgrat els impediments de tota mena, arribessin al continent australià i més tard a la Polinèsia (un conjunt de prop de 1.000 illes a l'oceà Pacífic, que fan un triangle de 30 milions de km²).

Primer ho varen fer, nedant distàncies curtes; després, amb raiets fets amb branques seques i matolls, i, més tard, en piragües dobles. S'hi van establir i hibridar (encreuament d'individus d'imatge i color de pell diferent), donant lloc a un mestissatge que encara perdura. En viure en comunitat els va ser més fàcil subsistir doncs caçaven en grups i aprengheren a domesticar animals salvatges i a conrear la terra.

D'aquest període de la història se'n diu Neolític i cal situar-lo entre els 7000 anys i 4000 aC. Un temps en el qual, es desenvolupà un sistema econòmic basat en la ramaderia i l'agricultura. Encara avui, un bon grapat de plantes que s'han transmès de generació en generació, són les mateixes que es varen cultivar 5000 aC.

En quant la manera com van arribar a comunicar-se mitjançant un llenguatge no està clar. La teoria més comuna sosté, que hi va haver unes mutacions genètiques degut a la modificació de les dimensions cranials, que, alhora, van alterar el volum cerebral causant un desequilibri en la seva química i connexions, donant lloc al pensament i al llenguatge.

Es calcula que des de l'aparició dels homínids fins fa uns deu mil anys, la població mundial rondava els 8 milions d'habitants. Des de llavors fins al desembre del 2019, els humans han arribat gairebé a 7.000 milions.

¿Quines són les causes que han fet evolucionar els humans? Sens dubte: les conseqüències del canvi climàtic amb un rerefons de refredament o escalfament i la seva curiositat.

Un dels moments més destacables de la història es va produir els segles XV i XVI amb el sorgiment de nous coneixements en el camp de la física, l'astronomia, la biologia, la química i la tecnologia entre altres, que transformaren o suprimiren formules i maneres de fer antigues. Aquests coneixements, no solament canviaren el destí de la humanitat sinó també produïren un daltabaix en tot el concernent a què era vida a la Terra. Transformacions que es coneixen amb el nom de "*revolució científica*".

El present

Una de les revolucions ha tingut lloc el segle XX amb les comunicacions de tota mena, tant en l'àmbit personal com en el mundial.

En el personal, una de les coses a destacar fóra la manera de traslladar-nos d'un lloc a l'altre: des del carro fins als avions. Des del telèfon fix fins al mòbil, el qual, a més, ofereix la possibilitat de veure la persona amb qui estàs parlant encara que sigui a l'altra punta de món. I... Internet, que a part de poder comunicar-te mitjançant un correu electrònic, serveix com a gran font d'informació per adquirir cultura i tafanejar un ventall prodigiós de notícies, sobre el món passat i l'actual, en menys temps d'un obrir i tancar d'ulls.

En l'àmbit mundial també hi ha hagut grans canvis: la revolució industrial; armes químiques; bombes atòmiques; descobriments d'altres planetes; estades a l'univers d'astronautes dins una càpsula durant mesos; drons (petits artefactes voladors que es fan anar des d'una distància que serveixen per obtenir informació de tota mena), etc., etc.

Ara bé, uns dels moments més destacables i decisius arribà el 16 de juliol de 1945 a les 5 hores, 20 minuts i 45 segons, quan uns científics nord-americans van detonar la primera bomba atòmica a Nou Mèxic, i, del 6 al 9 d'agost del mateix any, unes altres bombes varen ser llençades pels Estats Units a Hiroshima i Nagasaki (Japó) davant la negativa japonesa a rendir-se. Moriren més de 200.000 persones entre soldats i civils i, els efectes de les radiacions nuclears que varen tenir lloc, encara perduren.

Una altra data a tenir en compte, però, sense conseqüències, va ser el 20 de juliol de 1969 quan els humans arribaren a la lluna.

Tota aquesta "globalització" (conjunt de variacions de tota mena, que afecten la terra, la societat i els individus), també és motiu perquè microorganismes i insectes, puguin arribar d'un cap a l'altre de món en unes hores a través de persones o animals, transmetent i provocant epidèmies com s'ha vist actualment amb la COVID-19. Una més que formarà part de la història de la humanitat com: la Pesta Bubònica, la Grip del 1918, l'Ebola i altres, que produïren una gran mortalitat. Tot plegat demostra que, en un tres i no res, es pot canviar el curs de la història i posar-hi fi.

No hi ha res a dir pels avenços que es fan si són per a millorar la humanitat, però, arreu del món, segueixen els mateixos problemes de fa segles: fam, guerres, cops d'estat, terrorisme, narcotràfic, corrupció... que produeixen centenars de milions de víctimes humanes i que, ben segur, es podria posar fi a tant desori, si no fos per la indiferència de tots plegats i, sobretot, per l'egoisme i l'estupidesa de polítics, també amb fam, però de poder i de diners, que els fa deixar de banda maneres alternatives i pacífiques per a resoldre aquests conflictes.

¿Vivim una vida relaxada i plena?, o tot plegat ¿ens fa viure entre el neguit i l'agitació, oblidant una part molt essencial que és cuidar l'esperit, cadascú a la seva manera, amb coses que donen pau, serenitat i benestar?

El futur... ¡Quina incògnita! ¿Algú sap amb certesa què pot passar demà, la setmana que ve, d'aquí a uns anys? L'astrofísic britànic Stephen Hawking alertà que els avenços en la ciència i tecnologia juntament amb una sèrie de factors que depenen directament i exclusivament de la humanitat amenacen la continuïtat de la Terra. ¿Serà veritat que arribarem a destruir el nostre planeta i que d'aquí a un temps, encara que sigui llunyà, només ocupi, com altres, un punt a l'univers? Val més imaginar que tots els descobriments que es vagin fent serveixin per a fer un món millor en tots sentits.

Cloenda

Tant que ens amoïnem per petites qüestions com si haguéssim de viure per sempre i, si penséssim que només hi som de pas, les nostres accions foren ben diferents i gaudiríem més de la vida.

M'acomio amb uns quants versets de la cançó cantada per en Lluís Llach que té com a títol:

Vida

Potser em deixin les paraules o potser em deixeu vosaltres,
o només els anys em posin a mercè d'alguna onada.

Mentre tot això m'arriba, que a la força ha d'arribar-me,
potser tingui temps encara de robar-li un poc a la vida
per així omplir el meu bagatge.

Mentre tot això m'arriba... ¡**Vida, vida!**

M'han dit les veus assenyades, que és inútil cansar-me;
però, a mi un somni, mai no em cansa.

Si em faig vell en les paraules, per favor, tanqueu la porta
i fugiu de l'enyorança d'una veu que ja s'apaga.
Si la mort ve a buscar-me, té permís per entrar a casa,
però que sàpiga des d'ara, que mai no podré estimar-la.

I si amb ella he d'anar-me'n, tot allò que de mi quedi,
siguin cucs o sigui cendra o un acord del meu viatge,
vull que cantin aquest signe... ¡**Vida, vida!**

Potser em deixin les paraules o potser em deixeu vosaltres
o només els anys em posin a mercè d'alguna onada,

Mentre tot això m'arriba... ¡**Vida, vida!**

De moment som vius, i, malgrat "coses..." ¡Què maca és la **vida!**

Maria Mercè Usón